

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 listopada 2020 r.

Pozycja 371

POSTANOWIENIE z dnia 31 lipca 2020 r. Sygn. akt Ts 114/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.A., w sprawie zgodności:

art. 358 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) w związku z art. 391 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) z art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 3 w związku z art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2, a także art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 lipca 2018 r. (data nadania) E.A. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego z wyboru, wystąpiła z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

1. Skarżąca zawarła 10 marca 2014 r. „umowę-zamówienie” występując jako „kupująca” z B. sp. z o.o., występującą jako „sprzedawca”. Przedmiotem umowy był jacht wyceniony na kwotę 440 000 euro. Następnie skarżąca zawarła umowę leasingu operacyjnego z [...]. Na tej podstawie leasingodawca miał zakupić od B. sp. z o.o. (dalej: spółka) jacht o wartości ofertowej 440 000 euro. Umowę leasingu zawarto na okres 72 miesięcy, zaś ustalona cena sprzedaży jachtu została uiszczona w całości. Spółka, działając jako dystrybutor [...], udzieliła skarżącej gwarancji producenta przedmiotowego jachtu. W 2015 r. skarżąca prowadziła korespondencję ze spółką w zakresie wad i zgłaszanych reklamacji oraz występowała w stosunku do niej z roszczeniami z tytułu rękojmi za wady fizyczne. Spółka została także obciążona przez skarżącą fakturami VAT z tytułu napraw jachtu. Wobec nieuznania przez spółkę żądań skarżącej dotyczących kosztów naprawy jachtu, skarżąca wystąpiła przeciwko niej z pozwem o zapłatę kwoty 113 000 złotych. Żądanie pozwu obejmowało kwotę, o którą w opinii skarżącej powinna zostać obniżona cena sprzedaży przedmiotowego jachtu z uwagi na jego wady fizyczne. Pozwana spółka zakwestionowała istnienie i prawidłowe zgłoszenie

wad jachtu wskazując jednocześnie, że skarżąca wybrała reżim odpowiedzialności producenta z tytułu gwarancji na przedmiot umowy, a nie z tytułu rękojmi sprzedawcy.

2. Orzekając w pierwszej instancji Sąd Okręgowy w S. Wydział VIII Gospodarczy wyrokiem z 7 września 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił powództwo skarżącej w całości uznając je za bezzasadne z uwagi na walutę, w której skarżąca domagała się spełnienia przez pozwaną spółkę dochodzonego w sprawie roszczenia. W oparciu o art. 358 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.; dalej: k.c.) Sąd Okręgowy wskazał, że – o ile nie zachodzą przesłanki wskazane w tym przepisie – dłużnik ma prawo wyboru waluty, w której zrealizuje należne świadczenie. Prawa takiego wyboru nie posiada natomiast wierzyciel. Skarżąca wniosła apelację, zarzucając sądowi pierwszej instancji naruszenie m.in. art. 358 § 1 k.c. przez jego błędną wykładnię i domagając się uznania, że mogła żądać należności w walucie obcej. Wyrokiem z 21 marca 2018 r. (sygn. akt [...]), Sąd Apelacyjny w S. I Wydział Cywilny oddalił apelację skarżącej popierając pogląd sądu pierwszej instancji w całości. Stwierdził, że jeśli walutą umowy była waluta obca, wierzyciel powinien żądać obniżenia kwoty zakupu wyrażając ją w tej samej walucie.

3. W tym stanie rzeczy, skarżąca wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności art. 358 k.c. z Konstytucją. Zdaniem skarżącej, przysługujące dłużnikowi prawo wyboru waluty, w której spełnia świadczenie, stawia w gorszej sytuacji wierzyciela, jeśli ten, domagając się obniżenia kwoty, którą jest zobowiązany zapłacić, musi wyrazić swoje roszczenie pieniężne w walucie, w której wyrażono należność w umowie głównej. Skarżąca stoi na stanowisku, że jest to niezgodne z prawem ochrony własności, które można ograniczać tylko w sytuacji konieczności, w sposób proporcjonalny „dla obu stron” (s. 4 skargi).

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2019 r., na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), skarżąca została wezwana do usunięcia w terminie 7 dni braków formalnych wniesionej skargi m.in. przez wskazanie wyroku, który jej zdaniem ostatecznie ukształtował jej prawa i wolności oraz udokumentowanie daty jego doręczenia. Zarządzenie doręczono 3 stycznia 2020 r., zaś skarżąca odniosła się do niego z 9 stycznia 2020 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w celu wyeliminowania spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w Konstytucji oraz u.o.t.p.TK oraz gdy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. Warunkiem skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej jest nie tylko spełnienie wymagań wynikających z Konstytucji i u.o.t.p.TK, ale także usunięcie braków formalnych wymienionych w zarządzeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego zarządzenia. W przypadku nieusunięcia któregokolwiek z braków określonych w zarządzeniu sędziego w terminie ustawowym, Trybunał postanawia odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK.

3. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna powinna zawierać udokumentowanie daty doręczenia ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą. Ustawa nie przewiduje wyjątku, na podstawie którego skarżący byłby zwolniony z tego obowiązku. Wprawdzie wymieniony wyżej przepis nie określa formy dokumentu, jaki powinien być przedstawiony przez skarżącego, to jednak niewątpliwie musi być to dokument wiarogodny, z którego jednoznacznie wynika data otrzymania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia. Takim dokumentem jest w szczególności zwrotne potwierdzenie odbioru, które w świetle utrwalonego orzecznictwa jest dokumentem urzędowym, korzystającym z domniemania zgodności z prawdą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2011 r., sygn. akt V CZ 123/10, Lex nr 785895).

4. Podstawą odmowy nadania badanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest brak właściwego udokumentowania daty doręczenia skarżącej ostatecznego rozstrzygnięcia, uniemożliwiający ustalenie, czy skarga została wniesiona w wyznaczonym ustawowo terminie. Obowiązek udokumentowania daty doręczenia rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 77 u.o.t.p.TK, spoczywa zgodnie z art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK na skarżącym i polega na wskazaniu właściwego dowodu. W celu wykonania zarządzenia sędziego w zakresie usunięcia braku formalnego polegającego na udokumentowaniu daty doręczenia wyroku sądu odwoławczego, wskazanego przez skarżącą jako ostateczne rozstrzygnięcie w jej sprawie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, skarżąca mogła przedstawić np. potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię (odpis) potwierdzenia odbioru, chociażby w postaci wydruku z systemu teleinformatycznego, a zwłaszcza odpis koperty zaopatrzonej w numer przesyłki, w której skarżąca otrzymała od sądu treść tego orzeczenia. Mimo że poprawne usunięcie tego braku formalnego było możliwe, skarżąca ograniczyła się do ponownego dostarczenia dokumentu znanego już Trybunałowi i nie przedłożyła żadnego nowego dowodu celem spełnienia wymagania określonego w art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK (w sprawie praktyki orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego w podobnych przypadkach por. np. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 października 2019 r. w sprawie o sygn. Ts 232/17).

W związku z powyższym, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.